

SOCIETE DES SCIENCES, LETTRES ET ARTS D'ANVERS, opgericht in november 1834.

Vereniging voor de intellectuele elite van de Scheldestad, zoals er ook elders in Belgische steden na de Omwenteling tot stand kwamen met het oog op een brede culturele activiteit voor de burgers van de nieuwe staat. Franstalig en volledig Belgisch van inspiratie, stond de vereniging aanvankelijk onder het voorzitterschap van de Antwerpse gouverneur Teichmann. Ze omvatte een literaire, een wetenschappelijke en een kunstafdeling. Leden waren o.m. J.F.C. Verspreuwen, P. van Duyse en H.F. Mertens. De veelal nog naar een houding zoekende Vlaamsgezinden beseften toch vrij spoedig dat een dergelijke vereniging niet aan hun aspiraties tegemoet kon komen. Toen Michiel van der Voort, reeds in het stichtingsjaar, reageerde en zijn voorstel van een duidelijk flamingantische maatschappij ter tafel bracht, haastte de Société zich, met een oprecht Belgisch opportunisme, haar literaire afdeling voor de flaminganten open te stellen. Eind 1835 kwam de Vlaamse Olijftak tot stand. Aanvankelijk waren de Vlaamse literatoren zowel lid van de Société als van de Olijftak, méér zelfs: de literaire afdeling van de Société werd op een bepaald ogenblik vrijwel een Vlaamse aangelegenheid. De concurrentie tussen de Société en de Olijftak verliep tenslotte, omstreeks 1840, in het voordeel van de Vlaamse rederijkerskamer. De Société droeg in 1840 haar steentje bij in verband met het standbeeld voor P.P. Rubens, maar juist die Rubensfeesten leidden tot een open conflict tussen beide maatschappijen. Dit voorval is meteen een illustratie van de evolutie van de jonge V.B. te Antwerpen en elders, die omstreeks deze tijd haar groeiperiode achter de rug had en duidelijke Vlaamse wegen ging bewandelen.

LITERATUUR: G. Schmook, *Vriendschappen en tegenstellingen bij de eerste „taelminnaeren”*, in *Verlagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1948, p. 43-77); - E. de Bock, *Ondergang en herstel, of het begin van de „Vlaamse Beweging”* (1970).

JAN HARDY